

5. Шупта О. В. Формування готовності до професійної творчої діяльності майбутніх перекладачів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Шупта О. В. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2005. – 242 с.

6. Spector J. Michael – de Teja, Ileana. ERIC Clearinghouse on Information and Technology Syracuse NY. Competencies for Online Teaching. ERIC Digest. Competence, Competencies and Certification / Spector J. Michael – de Teja, Ileana. – NY, 2002. – 195 p.

DOLYNSKYI Ye. V.

Institute of higher education NAPS of Ukraine

THE RESULTS OF FUTURE INTERPRETERS PROFESSIONAL TRAINING EXPERIMENTAL RESEARCH IN THE INFORMATION EDUCATIONAL UNIVERSITY ENVIRONMENT

Summary

The article deals with the results of the questionnaire, test, observation, interviews carried out among teachers and students of translation specialty for determining the level of professional training in the information educational environment of higher educational institution. Special attention is focused on the definition of software products knowledge and the use of ICT in professional activity of future translators at the bachelor level. The level of motivation and the level of access to the Internet and the information environment of a modern University are characterized.

Key words: *professional training of a future translator, information educational environment, information and communication technologies.*

УДК 378.147.2:811.111

ДОРОФЄЄВА О. М.

Хмельницький національний університет

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Анотація

У статті проаналізовано важливість тестового контролю для покращення якості контролю знань. Виділено основні типи тестів, що виявляють рівень володіння іноземною мовою. Піднято питання надійності тесту.

Ключові слова: *тестовий контроль, контроль знань, надійність тесту, якість.*

Постановка проблеми. Стратегічною лінією державної політики України є ідея інтенсифікації входження України до європейської спільноти. Інтеграційні та економічні процеси створюють сприятливі передумови для вдосконалення системи освіти в контексті її відповідності вимогам європейського освітнього простору в підготовці фахівців.

За умови трансформації українського суспільства та формування нової парадигми освіти зростає роль іноземної мови. Освітянами ведуться пошуки і впроваджуються нові форми і методи викладання іноземних мов.

На сьогодні змінені умови навчання потребують від учителя використання більш ефективних прийомів та методів контролю і оцінки знань, умінь та навичок учнів. Питання

удосконалення контролю при вивченні іноземної мови неодноразово обговорювалися на сторінках журналів «Іноземні мови» та «Иностранные языки в школе». Вони хвилювали авторів чималої кількості монографій і ставали предметом захисту багатьох дисертацій. І все ж проблеми перевірки і обліку знань, умінь та навичок, методики їх організації та проведення не втратили своєї **актуальності**. Тестовий контроль досліджувався багатьма зарубіжними та вітчизняними науковцями (М. Володін, А. Горчев, Н. Ляховицький, Ф. Рабінович, І. Рапопорт), проте і на сьогодні залишається таким питанням, що потребує подальших наукових розвідок.

Більшість дослідників, які працювали над вивченням питань контролю знань, дійшли висновку, що ефективним засобом організації перевірки засвоєного у навчанні іноземної мови є тестування. Тестовий контроль може забезпечити успішну реалізацію мети і всіх функцій контролю, а також задовольнити вимоги, що висуваються до якості контролю.

Метою дослідження є довести необхідність і важливість тестового контролю при виявленні рівня володіння іноземною мовою.

Виклад основного матеріалу. Тестовий контроль або тестування як термін означає у вузькому значенні використання і проведення тесту, і в широкому – як сукупність етапів планування, складання і випробування тестів, обробки та інтерпретації результатів проведення тесту [4, с. 23].

Існують різні визначення поняття «тест» – від улюбленого виду контрольного завдання до набору завдань, які мають вигляд «множинного вибору». У зарубіжній практиці мовного тестування відмінності в трактуванні поняття test подані як відмінності між поняттями «контрольна робота» як підстава оцінної думки і «контрольна робота», що припускає спеціально організовану перевірку знань, що цікавлять нас (знань, умінь, навичок) [5, с. 44].

Тестування у навчанні іноземної мови проводиться для виявлення:

- рівня досягнення в певному виді діяльності;
- здібностей до певного виду діяльності;
- труднощів в оволодінні тим або іншим видом діяльності і можливих способів їх подолання [7, с. 55].

У шкільній практиці найчастіше використовують тести, в яких завдання вимагає відповіді на питання. При цьому відповідь можна подавати, в одних випадках, заповненням проміжку в тексті (gap filling), в інших випадках потрібен вибір однієї з запропонованих відповідей (multiple choice). У сучасних тестах перевагу мають останні завдання. У дидактиці існують і тести типу «есе» вільного висловлення, наприклад, твір з літератури. Однак, тести з вільними відповідями майже не підлягають стандартизованій процедурі оцінки, крім того, є небезпека втратити надійність та об'єктивність тесту.

Надійність тесту означає, що він показує ті ж результати неодноразово, в схожих умовах. Валідність означає, що тест виявляє і вимірює рівень засвоєння саме тих знань, які хоче виміряти розробник тесту. Зрозуміло, що створення такого приладу вимагає спеціальних знань та часу. Вчителі повинні отримати готові тести, що має місце в США, Англії, Канаді, менше – в інших країнах. Однак, деякі вчителі створюють тести для своїх конкретних завдань та класів, вони мають назву неформальних тестів. Тестова перевірка може здійснюватися машинним і безмашинним способом.

Тести розрізняються також за видами завдань навчання. Є чотири таксономічні категорії завдань освіти і відповідні їм тести. Перший тип тестів перевіряє знання фактів, понять, законів, теорій – всіх відомостей, які вимагають запам'ятовування і відтворення. Тут вимагаються репродуктивні відповіді. Другий тип тестів дає змогу перевірити вміння виконувати розумові операції на основі отриманих знань, переважно – це розв'язування типових задач.

Третій тип завдань передбачає перевірку умінь давати самостійну критичну оцінку вивченого. А четверта категорія завдань виділяє ті з них, які перевіряють уміння вирішувати нові конкретні ситуації на основі отриманих відомостей.

Лінгводидактичні тести бувають стандартизовані і нестандартні. Стандартизований тест є таким, який пройшов попереднє випробування на великій кількості тестованих і має кількісні показники якості. Підготовка такого тесту потребує клопіткої роботи і тривалого часу. Серед стандартизованих тестів, які вимірюють ступінь володіння, наприклад, англійською мовою, відомі такі як TOEFL (Testing of English as a Foreign Language, USA); PET (Preliminary English Test); FCE (First Certificate in English) [6]. Стандартизовані тести супроводжуються паспортом, у якому містяться норми, умови та інструкції для багаторазового використання тесту в різних умовах.

Розглянемо декілька відомих міжнародних тестів з англійської мови:

– Pearson Test of English General (PTE) та Young Learners – це міжнародні екзамени, які підтверджують рівень володіння англійською мовою як іноземною. PTE екзамени мають шість рівнів, відповідно до загальноєвропейської системи оцінювання володіння іноземною мовою (CEFR). Наказом № 14/18 – Р–197 від 20.05.2010 Міністерства освіти та науки України зміст Pearson Test було схвалено для використання у навчальних закладах України [3]. Наказом № 1/9-33 від 20.01.2011 Міністерства освіти та науки України сертифікат PTE рівнів B1 та B2 зараховується як державна підсумкова атестація [6];

– екзамени LCCI – це міжнародні кваліфікаційні іспити, результати яких визнають провідні університети світу, найпрестижніші роботодавці та низка урядових організацій.

У постанові Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1095 «Деякі питання запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти» зазначається, що зовнішнє незалежне оцінювання та моніторинг якості освіти запроваджується з метою забезпечення реалізації конституційних прав громадян на рівний доступ до освіти, здійснення контролю за дотриманням державного стандарту загальної середньої освіти, аналізу стану системи освіти та прогнозування її розвитку.

Згідно із наказом Міністерства освіти і науки України від 14.09.2015 № 923, усі учні повинні пройти ДПА (державну підсумкову атестацію) з іноземної мови. Формат підсумкової атестації змінювався за останні роки і станом на 2016 р. державна підсумкова атестація проводиться у вигляді тесту. Тест складається з двох частин: “Reading and English in Use” та письмо [2].

Нестандартизовані тести розробляються учителем для своїх учнів. Такі тести складаються на матеріалі конкретної теми для перевірки рівня сформованості певної навички або вміння. Нестандартизовані тести застосовуються під час проміжного контролю з метою забезпечення зворотного зв'язку у навчанні іноземної мови. Вони потребують визначення всіх кількісних показників якості. Але доцільно виявити в такому тесті дуже важкі і занадто легкі питання (завдання) і замінити їх більш прийнятними. Для визначення важких або легких завдань користуються такою методикою: підраховують відсоток людей, які виконали завдання. Якщо лише 15 % і менше таких, що пройшли тест, правильно виконали завдання, воно може вважатися важким. Якщо 85 % виконали завдання, воно вважається легким [1].

Існує велика кількість різних видів, типів тестових завдань. У процесі складання тесту завдання відбираються і впорядковуються в залежності від призначення цього тесту. Як правило, комплекс тестів включає тести для визначення сформованості комунікативної компетенції в усіх видах мовленнєвої діяльності (говорінні, аудіюванні, читанні, письмі). Додатково можуть включатися тести на перевірку володіння лексичними, граматичними, орфографічними навичками та ін.

Як зазначалося, результати тестування мають підлягати кількісному визначенню, на основі якого отримується оцінка успішності учнів в оволодінні іншомовною мовленнєвою діяльністю. Для цього кожне тестове завдання «оцінюється» у балах. Після тестування підраховується кількість балів, отриманих за правильні відповіді. Це число співвідноситься зі шкалою оцінок. Для виведення оцінки успішності виконання тексту можна користуватися такою шкалою: 100 % правильних відповідей дорівнюватиме оцінці «5», 99 %–80 % – «4», 79 %–60 % – «3», 59 % – 30 % – «2», нижче 30 % – «1». Наприклад, якщо учень за правильні відповіді набрав 87 балів, йому виставляється оцінка «4» [5, с. 115].

Висновки. Отже, тест є поширеним методом контролю знань, оскільки він забезпечує об'єктивну та точну оцінку. Тестовий контроль може забезпечити успішну реалізацію мети і всіх функцій контролю, а також задовольнити вимоги, що висуваються до якості контролю. Тест використовується не лише у навчанні, а також при ДПА, при складанні різних міжнародних екзаменів на знання англійської мови. Грамотно складені тести з англійської мови можуть допомогти учням принаймні двома способами. Перш за все, такі тести можуть допомогти у створенні позитивного ставлення до уроку. Учні будуть старатися досягти позитивних результатів, а тести відповідного рівня складності додадуть учням впевненості у власних знаннях і вкажуть на те, над чим ще потрібно працювати. Окрім цього, тести можуть сприяти кращому оволодінню мовою під час підготовки до іспитів та контрольних робіт.

Література

1. Володин М. В. Методика составления тестов / М. В. Володин // Иностранные языки в школе, 1972. – № 1. – С. 4–18.
2. ДПА 2016 з англійської мови [Електронний ресурс] / МОН України. – Режим доступу: <http://dpa2016.com.ua/>
3. Наказ МОН України від 5.05.2008 № 371, додаток 1: Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ : Парлам. вид-во, 2006. – 207 с. – (Бібліотека офіційних видань).
4. Фокина К. В. Методика преподавания иностранного языка : конспект лекций / К. В. Фокина, Л. Н. Тернова, Н. В. Костычева. – Москва : Высшее образование, 2008. – 158 с.
5. Alan Trussell-Cullen. Assessment in the Learner-Centered Classroom / Trussell-Cullen Alan. – Dominic Press, 1998. – p. 205.
6. Lilian Karlsson. E-learning: technical and pedagogical aspects [Electronic resource] / Karlsson Lilian // CompSysTech, 2001.
7. Walberg H. J., Haertel G. D. The International Encyclopedia of Educational Evaluation / H. J. Walberg, G. D. Haertel. – Oxford : Pergamon Press, 2003. – p. 442.

DOROFYEVA O. M.
Khmelnyskyi National University

TEST CONTROL IN THE PROCESS OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING

Summary

The article analyzes the importance of test control for the improvement of the quality of knowledge control. The main types of tests that show the level of foreign language are distinguished. The question of reliability of the test is touched upon.

Key words: test control, control of knowledge, reliability of testing, quality.